

9.9.2019

Pyhäjärven kaupunki
Ollintie 26
86800 PYHÄSALMI

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
kirjaamo@pohjois@avi.fi

Viite: Ympäristölupahakemuksen tiedoksiantokuulutus, Dnro PSAVI/4266/2018

Asia: Pyhäsalmen kaivoksen sulkemis- ja jälkihoitosuunnitelma sekä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma, Pyhäjärvi

Pyhäjärven kaupungin muistutus ympäristölupahakemukseen

Pyhäjärven kaupunki keskittyy lausunnossaan erityisesti niihin elinkeinojen kehittämiseen liittyviin seikkoihin, joita sulkemis- ja jälkihoitosuunnitelman toimenpiteet sivuavat, tai joihin ne suoraan vaikuttavat.

Kaivostoiminnan ennakoitavissa olevalla loppumisella on merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia, joihin varautuminen on välttämätöntä paikakunnan ja seudun elinvoimaisuuden ylläpitämiseksi. Pyhäjärven kaivoksen ainutlaatuisen infrastruktuurin ja toimintaympäristön kaikki mahdollisuudet tulee suunnitelmallisesti hyödyntää uuden alueellisen kasvun ja elinvoimaisuuden aikaansaamiseksi sekä kansallisen kilpailukyvyn säilyttämiseksi.

Sulkemis- ja jälkihoitosuunnitelman johdannossa yleiskirjauksena tuodaan esille, että *”suunnitelmassa otetaan huomioon alueen mahdollinen jatkokäyttö niiltä osin kuin se on tiedossa sekä sulkemisen jälkeinen alueen hallinnointi. Sulkemissuunnitelma perustuu oletukselle, ettei kaivokseen tule muuta maanalaista toimintaa malmien loppumisen jälkeen. Mikäli kaivokseen tulee muuta maanalaista toimintaa, niin se suunnitellaan erikseen.”*

Kaivoksen toiminnan loppumiseen varaudutaan Callio-ohjelman avulla. Kaivoksen infrastruktuuria hyödynnetään jatkossa edistämällä uusien toimintojen sijoittumista kaivoksen tiloihin. Eräs tärkeimmistä kaivoksen infrastruktuuria hyödyntävistä projekteista on energiavaraston (säätövoimalan) rakentaminen hyödyntämään raakkuavolouhosta ja maanalaista infrastruktuuria. Energiavaraston toteuttaminen helpottaisi merkittävästi myös muiden kaivostiloihin suunniteltujen toimintojen toteuttamista.

Lähes 1,5 km syvyinen kaivos tarjoaa kaikki edellytykset energiavarastolle ja ensimmäinen esisopimus hankkeen toteuttamisesta on tehty syyskuun alussa 2019. Suomesta puuttuvat luontaiset korkeuserot, mutta kaivoksen syvyys antaa ainutlaatuisen kansallisen mahdollisuuden varastoida uusiutuvilla energiamuodoilla tuotettavaa sähköä. Tämä olisi osa kansallista puhtaan sähköverkon ratkaisua. Toteutuakseen suuren kokoluokan energiavarasto kuitenkin edellyttää investoijatahoille selkeää tietoa siitä, että kaivoksen sulkemis- ja jälkihoitosuunnitelmassa on otettu huomioon selkein kirjauksin uusiokäyttö ja erityisesti energiavaraston toteuttaminen, joka vaikuttaa suoraan edellä mainitun suunnitelman sisältöön. Lopullinen vuokrasopimus, joka ottaa huomioon mm. maanalaisen infran ylläpitokustannukset, tullaan tekemään vuoden 2020 loppuun mennessä.

Pyhäjärven kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että sulkemis- ja jälkihoitosuunnitelman valmisteluajan (erit. syksy 2018) jälkeen kaivosinfrastruktuurin uusiokäytön suunnittelun eteneminen on ollut nopeaa ja uusia sopimuksia eri tilojen käyttäjien kanssa on tehty. Monialaisen uusiokäytön piirissä on tehtävä vuosina 2020 ja 2021 mm. eri testausinfrastruktuureihin investointeja, jotka edellyttävät selkeyttä sulkemis- ja jälkihoitosuunnitelmassa. Suunnitelma on päivitettävä vastaamaan näihin tarpeisiin ja ottamaan huomioon myös maanalaisen kaivostoiminnan viimeisimmän tiedossa olevan aikataulun (maanalaisen tuotannon päättyminen vuonna 2021).

Pyhäjärven kaupunki pyytää aluehallintovirastoa pyytämään Pyhäsalmen Mine Oy:tä päivittämään Pyhäsalmen kaivoksen sulkemis- ja jälkihoitosuunnitelmaa siten, että suunnitelma huomioi maanpäällisen ja maanalaisen infrastruktuurien uusiokäytön, joka on avainasemassa sulkemisen sosioekonomisten vaikutusten kannalta. Erityisesti päivitystä tulee tehdä huomioiden:

- a) ottamaan huomioon maanalaisen kaivostuotannon jatkoajan vuoteen 2021.
- b) tekemään maanalaisen kaivoksen sulkemistoimenpiteitä siten, ettei maanalaisen kaivoksen uusiokäytön edellyttämät ylläpitolaitteistot ja -koneet muutu käyttökelvottomaksi.
- c) ettei maanalaisen kaivoksen kulkuyhteyksiä ja nousuja tukita estämään maanalaisen kaivoksen uusiokäyttöä, vaan huomioidaan uusiokäytön tarpeet vaihtoehtona esitetyille toimenpiteille.
- d) hule-, valuma- ja suotovesien johtamiselle maanalaisen kaivokseen tulee esittää vaihtoehtoinen ratkaisumalli.
- e) Rikastamotoiminnan jatkuessa arvion mukaan jopa vuoteen 2028 saakka, tulisi rikastamotoiminnasta aiheutuvien vesien käsittely järjestää vaihtoehtoisella ratkaisumallilla, joka huomioisi uusiokäytön maanalaiset toiminnot. Tämä edellyttää maanpäällä säilyvien kaivostoimintojen ja maanalaisten uusiokäyttötoimintojen vesienkäsittelyn yhteensovittamista.

- f) päivittämään suunnitelman kohta 3.12 (sosioekonomiset olosuhteet) yhtiön tekemällä arvioinnilla siitä, mitä suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet merkitsevät samassa yhteydessä esitetyille uusiokäytön valmistelevien toimenpiteiden toteutettavuudelle.
- g) päivittämään kohdan 3.10 (kaavoitus) vastaamaan nykytilaa.

Pyhäjärven kaupunginhallitus

Henrik Kiviniemi
kaupunginjohtaja

Sari Nissilä
talous- ja hallintojohtaja